

Posudek vedoucího na diplomovou práci Terezy Reichelové „Zelená svoboda. Pojetí emancipace v ekocentrickém myšlení“

Práce Terezy Reichelové zahrnuje dva kroky. Konfrontuje jednak hlubinnou ekologii se zeleným neo-merkantilismem, jednak radikálně levicovou politickou ekologii s jejím radikálně pravicovým protějškem. V obou případech relativizuje to, co se v mainstreamových výkladech prezentuje jako absolutní protiklad: ukazuje, že zdánlivé alternativy toho mají více společného než se na první pohled zdá.

Dvě strany prvního protikladu sdílejí koncept přírody jako vnější hranice, který předpokládá vzájemně se vylučující definice člověka a přírody, které se navzájem – jedna strana jako protiklad druhé – homogenizují. Tam, kde hlubinná ekologie navrhuje podřízení se člověka imperativům přírody, zelený technooptimismus věří na schopnost inkorporace těchto imperativů do pokračující emancipace člověka.

I druhá problematika podržuje jako svůj nejobecnější rámec dichotomii člověka a přírody, ale příroda na sebe bere normativní dimenzi ukazatele správné cesty i pro člověka. Levicovní ekologové považují za cestu přiblížení se řádu přírody decentralizaci a ukotvení života jednotlivce v malých komunitách, pravicovní ekologové jednotku re-lokalizace vymezují etno-teritoriálně a spíše než ideu spolupráce si z přírody berou ideu boje o přežití. Zatímco levicové znovu-zakořenění zůstává vágní, neboť se nemůže opřít o již existující instituce, jeho pravicový ekvivalent lze naopak lehce napojit na struktury národního státu a nacionalistické a rasistické ideologie. Nakonec tedy levicovní autoři v rozporu se svými nejlepšími úmysly vytvářejí svou kritikou moderního globalismu prázdný prostor, jenž - při jejich neschopnosti rozvinout dostatečně konkrétní a realizovatelný politický projekt – zaplňují pravicovní autoři radikální xenofobií.

V Úvodu a Závěru Reichelová naznačuje, že chtěli-li bychom se vyprostit z pastí první i druhé problematiky, museli bychom jednak domyslet tezi o „smrti přírody“, a klást tedy otázku našeho přežití na planetě již mimo dichotomii příroda / člověk, a jednak nepřijmout naivní předpoklad některých radikálních ekologů, že environmentalismus nastoluje nový prostor mimo ideologie 19. století.

Práci považuji za velmi vydařené cvičení v současné politické teorii a navrhuji ji hodnotit jako *výbornou*.

Pavel Barša